

ÓBITOS LITERATURA

"Teresa tenía mucho carácter"

Su hermana Maria Pàmies recuerda a la escritora como una mujer luchadora, con quien hacían todo lo posible por verse pese al exilio || La Biblioteca de Lleida expone su obra como homenaje

ESMERALDA FARNELL

BALAGUER | Los vecinos de Balaguer lamentaban ayer la pérdida de la escritora Teresa Pàmies, muy arraigada a la ciudad, donde nació y residió hasta los 17 años. Pero si entre ellos había alguno que la conocía a fondo era sin duda su hermana María. Ayer, en su residencia, la recordaba como "una mujer luchadora" y explicaba anécdotas vivida junto a ella. "A los 17 años, Teresa hizo su primer mítin en la Monumental de Barcelona, ¿crees que una mujer así no tenía carácter? Tenía y mucho, le acompañó toda su vida", rememoraba María.

Pese al exilio, hacían lo posible por verse. "Yo vivía en Londres y ella en París, pero todas las Navidades viajaba a París para estar con ella y conocer a mis sobrinos", decía aclarando que "en París también vivía nuestro hermano Josep, que se entendía mucho políticamente con Teresa". Ellas dos también, aunque no les faltaban roces propios de hermanas. "Teresa siempre quería mandar porque era la mayor y yo nunca me dejaba. Le decía: "eres muy mandona, pero a mí no me mandarás" recordaba riendo María. Una de sus pequeñas peleas fue cuando esta última se jubiló y decidió regresar a Balaguer, algo que a Teresa en principio no le gustó, pero "se acostumbro y le apetecía venir. Visitaba lugares como la Reguereta, el cementerio donde siempre tenía que ir sola y compró una parcela al lado de la tumba de nuestra madre porque quería ser enterrada allí". Un poco mayor fue su discusión cuando a Teresa la ofrecieron ser hija predilecta de la ciudad y ella lo rechazó "al considerar que había gente más importante". "Yo me enfadé y le dije que hacía mal, pero era muy cabezuda. Años más tarde cedió su legado a Balaguer".

María tampoco rehusó a hablar de la relación de la escritora con su marido, el dirigente del PSUC Gregorio López Raimundo. "Fue de amor profundo, lucharon toda su vida para estar juntos. Aunque ella tuvo otro compañero, cuando Gregorio salió de la cárcel, nunca se volvieron a separar. Se conocieron muy jóvenes, ella tenía 17 años y él 28. Gregorio siempre la quiso, con locura, tanto que nunca tuvo a otra mujer que no fuera *Treseta*. Ella también se sacrificó mucho por él. Desde el día que murió Gregorio, empezó a ponerse enferma", concluyó.

REACCIONES

POLÍTICA

Condolencias del presidente del Gobierno

El presidente Mariano Rajoy transmitió ayer sus condolencias a la familia, destacó su "vocación ética" y remarcó "la intensidad de su obra y sus ideas, la riqueza y versatilidad de su aportación a las letras catalanas y su intensa vivencia de la guerra y del exilio, así como su compromiso". También se acordaron en la Biblioteca de Lleida, donde se instaló un expositor con su obra. El consistorio de Balaguer estudiará cómo la homenajea. María Pàmies explicó que Sergi, uno de los hijos de Teresa, trasladará las cenizas a Balaguer una vez haya habilitado la parcela del cementerio. Entonces, "igual" se hace alguna ceremonia, señaló María.

LAS FRASES

«Todas las Navidades viajaba a París para verla y conocer a mis sobrinos»

«Ella siempre quería mandar porque era la mayor, pero yo no me dejaba»

«Prefería visitar sola el cementerio donde estaba enterrada nuestra madre»

MARIA
HERMANA DE TERESA PÀMIES

María Pàmies recordaba ayer a su hermana Teresa.

OBITUARIO

Teresa Pàmies, en el record

ÀNGEL ROS

ALCALDE DE LLEIDA

LA PÈRDUA d'una veu literària suposa deixar enrere una part del patrimoni intel·lectual d'un país. En el cas de Teresa Pàmies, natural de Balaguer, la seva trajectòria té un indubtable component de lluita democràtica que engrandeix la seva contribució a Catalunya.

Teresa Pàmies ha estat l'exemple clar d'uns temps, els dels nostres avis i pares, en què fer país, per mitjà de la política, era un compromís que implicava sacrificis extrems. Els qui, avui dia, hem tingut la vocació de fer política els devem un profund reconeixement, per-

què persones com Teresa Pàmies, dirigent de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya l'any 1937, i altres ciutadans i ciutadanes com ella, tot sovint anònims i compromesos amb el futur de Catalunya, han fet possible, des de diferents ideologies, que avui la dedicació a la política i el desig de treballar pel nostre país siguin una opció democràtica.

La presència de Teresa Pàmies als mitjans de comunicació fins ben avançada la seva vida, juntament amb la seva producció literària, donen testimoni de la seva vitalitat i de la contribució fea a normalitzar l'ús de la nostra llengua. Teresa Pàmies constitueix també un exemple de la presència de la veu femenina en l'àmbit perio-

dístic: primer des de l'exili, a través de les ones Ràdio Praga i, després, des dels mitjans de comunicació catalans. Els reconeixements aconseguits al llarg de la seva trajectòria, amb el premi Josep Pla al capdavant amb l'obra *Testament a Praga* (escrita en col·laboració amb el seu pare) i el premi d'Honor de les Lletres Catalanes, la seva vocació de donar testimoni d'una època, i l'estima unànime del país envers la seva figura són, així mateix, una mostra de la important petjada que l'escriptora ha deixat a Catalunya i a Lleida. Un territori, el lleidatà, que recordava amb orgull en el seu darrer article publicat al diari *Avui*, al novembre del 2009. Pàmies destacava així la seva condició de balaguerina: (...)

"Des de la seva fundació, en aquell Sant Jordi de l'any 1976, he col·laborat amb el diari *Avui* i, precisament per això, m'és impossible explicar serenament el que ha representat per la meua condició de balaguerina, periodista i militant revolucionària. I, tanmateix, respecte tots aquells i aquelles que m'han llegit i m'han contradit, perquè aquest és el sentit de la meua professió, una professió que m'engrescarà sempre".

Per aquesta estima a la nostra terra i per la seva dimensió literària, com a alcalde de Lleida vull reconèixer la seva tasca per la llibertat en uns moments històrics molt difícils i la seva lluita, per no oblidar el nostre passat.

Teresa Pàmies

JOSEP MARIA SOLÉ

HISTORIADOR I DIRECTOR DE L'EI

ERA UNA dona de caràcter, ferreny, dur, però alhora molt correcta en el tracte, d'una peça, mai no amagava com pensava ni el que pensava de les coses.

Persona de fermes conviccions polítiques d'ideari comunista. L'havia modelat a partir de la seva pertinença a les JSU i la seva actuació durant la Guerra Civil. L'exili no fou per a ella cap entrebanc per continuar lluitant pel seu ideal.

Abans política que escriptora, ella no se'n considerava, pe-

rò sí ha estat una narradora dels principals fets de la Guerra Civil ençà del món del PSUC i tots els viaransys que el partit ha viscut.

En el seu darrer article, per raons d'edat i salut, al diari *El Punt Avui*, en què sempre col·labora, deia de si mateixa que havia estat revolucionària i volgué donar testimoni del seu temps. És per això que va fer de la seva vida, del seu trajecte polític i social, la matèria que literàri-

ament usà. Dona de vida cabdal, va ser una destacada personalitat que depassa de molt els premis literaris i el reconeixement que va tenir. Amb ella desapareix una part molt bàsica de la història de Catalunya i les seves relacions amb el món comunista soviètic i dels països satèl·lits de la URSS.

Tenia un escriure molt personal, molt directe, un llenguatge àgil pastat d'arrel al seu Balaguer natal.

Más información
en Lleida TV

SEGRE plus

Ver el vídeo en el
móvil con el código.

